

Abstrakt diplomové práce

Východiska: Zapojení blízkých osob uživatelů drog může mít významný vliv na úspěšnost všech typů léčebných programů. Tudiž rodinná terapie anebo práce s rodinou je efektivní formou léčby jak pro dospělé, tak pro dospívající, kteří mají problémy s užíváním alkoholu a nelegálních drog. Zapojení blízkých osob uživatelů návykových látek do procesu léčby je spojováno s vyhledáním odborné pomoci v raném stádiu užívání drog, s vyšší mírou angažovanosti uživatelů drog v procesu léčby a s vyšší retencí, s výrazným snížením užívání drog po léčbě a také se zlepšením sociálního chování uživatelů drog. Nabízí se proto otázka, jak rodinná terapie se indikuje při práci se závislými klienty a kdy je tento způsob práce kontraindikován. **Cílem** této práce je právě zjistit, jak se indikuje rodinná terapie či terapeutická práce s rodinou při práci se závislým, z pohledu klinických pracovníků, a kdy podle jejich zkušeností rodinná terapie není doporučována či je kontraindikována.

Metodologie: Data byla získána pomocí polostrukturovaných interview, jejichž respondenty byli pracovníci ambulantních zařízení poskytujících psychoterapeutické služby osobám závislým na návykových látkách a jejich rodinám. Pro analýzu dat byly využity prvky zakotvené teorie.

Závěr: Mezi základními indikacemi rodinné terapie při práci se závislými klienty se objevily dostupnost rodiny a její ochota spolupracovat a pracovat na změně, nízký věk jedince užívajícího drogy a s tím spojená fáze užívání drog, respektive experimentální stupeň a škodlivé užívání; u rozvinutých závislostí a starších klientů schopnost abstinovat v ambulantních podmínkách. K základním kontraindikacím podle výsledků studie patří absence motivace rodiny spolupracovat a její nedostupnost; týrání, zneužívání a násilí v rodině; negativní vliv rodiny a následné zhoršování symptomu nebo problému a neschopnost abstinovat v ambulantních podmínkách. Základním východiskem při práci se závislými klienty metodou rodinné terapie je systémový přístup.

Klíčová slova:

Rodinná terapie - Práce s rodinou - Uživatelé návykových látek - Drogově závislí